

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MVCRX00YPYUC
prvotní identifikátor

MINISTERSTVO VNITRA
odbor legislativy a koordinace předpisů
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-39440-1/LG-2012

Praha 30. března 2012

Počet listů: 3

Sekce pro eGovernment
z d e

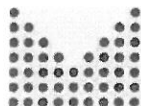
Stanovisko k výkladu § 5 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb. a jeho vztahu k § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb.

Odbor legislativy a koordinace předpisů byl požádán o výklad § 5 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, a jeho vztahu k § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Náš právní názor je následující:

Domníváme se, že ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb. představuje ústřední normu definující účel základních registrů. Lze z ní vyvodit, že tímto účelem je zbavit adresáty působnosti orgánů veřejné moci povinnosti dokládat ty údaje, které jsou o nich vedeny v základních registrech jako tzv. referenční údaje, tzn. povinnosti prokazovat je (např. rodným listem, dokladem o uzavření manželství). Stanoví-li tudíž jiné právní předpisy, že osoba má dokládat údaje, které jsou obsaženy v některém ze základních registrů jako referenční údaje, musí orgán veřejné moci využít údaje ze základního registru. Základní registry by rovněž měly napomoci tomu, aby adresáti působnosti orgánů veřejné moci nebyli nuceni poskytovat údaje, které si orgán veřejné moci může zjistit právě jejich prostřednictvím.

Podle našeho názoru je však nutno činit rozdíl mezi doložením údajů, respektive poskytnutím údajů, které jsou vedeny jako údaje referenční v základních registrech, na straně jedné a identifikací adresáta působnosti orgánu veřejné moci, činí-li adresát vůči orgánu veřejné moci podání či obdobný úkon, na straně druhé. Záměrem získání údajů požadovaných v podání či obdobném úkonu je jednoznačně identifikovat podatele pro účely řízení, nikoli získat doložený údaj. Bez této jednoznačné identifikace je výkon působnosti orgánu veřejné moci i při existenci základních registrů vyloučen, neboť orgán veřejné moci musí mít k dispozici informaci, vůči komu má svou působnost realizovat.

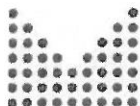
Z našeho pohledu tedy nenastává kolize mezi ustanovením § 5 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb. a ustanovením § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. či jiných právních

předpisů upravujících náležitosti podání (např. § 42 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, § 70 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád), tato ustanovení se naopak doplňují. Z podání musí být mimo jiné patrné, kdo jej činí, které věci se týká a co se navrhuje. Osoba proto musí v podání uvést zákonem stanovené údaje, aby mohla být orgánem veřejné moci jednoznačně identifikována. Správné a úplné uvedení identifikačních údajů osoby, respektive jednoznačná identifikace podatele, je rovněž předpokladem pro to, aby správní orgán mohl využít ze základního registru o osobě ty referenční údaje, které by jinak měla dokládat. Rozsah údajů, které jsou § 37 odst. 2 správního řádu považovány za nutné k identifikaci osoby, je přitom podle našeho názoru stanoven adekvátně k úkolu, který má být správním orgánem splněn – identifikovat podatele (např. jen uvedení jména, příjmení a data narození či jména, příjmení a adresy trvalého pobytu nemusí v řadě případů k identifikaci fyzické osoby dostačovat). Údaje, které by o sobě měli v podání uvést podatelé – fyzické osoby a které jsou vyjmenovány v § 37 odst. 2 správního řádu, jsou podle dosavadních zkušeností optimální a plně vyhovují účelu, pro který jsou určeny. Vypuštění kteréhokoliv z nich by mohlo umožnit existenci situací, kdy se podatele nepodaří jednoznačně identifikovat. Jejich nahrazení např. číslem dokladu totožnosti by pak s největší pravděpodobností popřelo jeden z pilířů zákonem stanoveného řešení základních registrů, tj. agendové identifikátory fyzických osob. Uvedení čísla dokladu totožnosti by totiž kolidovalo s ustanovením § 9 odst. 3 zákona č. 111/2009 Sb., neboť by podobně jako rodné číslo umožnilo snadno ztotožnit osobu v rámci různých agendových informačních systémů, čemuž má institut agendových identifikátorů fyzických osob zabránit.

V této souvislosti je nicméně vhodné uvést, že nedostatek identifikačních údajů v podání nemusí vždy nutně vést k tomu, že podatel nebude identifikován. Obdobně tomu bude i v případě, že podatel uvede jiné údaje než předepsané § 37 odst. 2 správního řádu, které ovšem povedou k jeho jednoznačné identifikaci. Správní orgán by se měl pokusit na základě neúplných či jiných údajů jednoznačně identifikovat podatele a bude-li to nutné, pomoci mu s odstraněním nedostatků, eventuálně jej vyzvat k odstranění nedostatků podání (bude-li to vzhledem k rozsahu v podání uvedených údajů proveditelné). Domníváme se, že opačný postup by nebyl v souladu s principy a zásadami dobré správy. Základní registry by měly sehrávat klíčovou roli právě při poskytování pomoci s odstraňováním nedostatků podání, neboť v mnoha případech bude možno využít v nich obsažené referenční údaje a nebude potřeba součinnosti podatele. Tato jejich úloha by vycházela právě z ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb.

Využití údajů ze základních registrů by však bylo možno nejen v případě odstraňování nedostatků podání, jak je uvedeno výše, nýbrž i v případě procesu jeho činění, jednalo-li by se o činění podání před správním orgánem (např. prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy) nebo prostřednictvím elektronického formuláře. V takovém případě by se údaje nezbytně k učinění podání, které by byly referenčními údaji, předvyplňovaly, a to i automatizovaně (de iure by tak činil podatel, byť s pomocí správního orgánu s využitím základních registrů). I v tomto případě by byl naplňován smysl ustanovení § 5 odst. 1 zákona

č. 111/2009 Sb., a tedy účel základních registrů, aniž by byl překročen rámec daný § 37 odst. 2 správního řádu.

Výše uvedené lze shrnout v závěr, že nezbytným předpokladem využití základních registrů ve správních řízeních je identifikace podatele v podání, tedy že se podatel identifikuje v rozsahu údajů požadovaných § 37 odst. 2 správního řádu, což následně správnímu orgánu umožní využít v daném řízení referenční údaje vedené o podateli v základních registrech (a podateli za účelem jeho další identifikace v agendě přiřadit agendový identifikátor fyzické osoby). Aplikace § 37 odst. 2 správního řádu je tedy v případě správních řízení nezbytnou podmínkou pro aplikaci zákona č. 111/2009 Sb.

Mgr. Jiří Kaucký
ředitel odboru
podepsáno elektronicky

Vyřizuje: Mgr. Irena Kašparová
tel. č.: 974 817 343
e-mail: irena.kasparova@mvr.cz

